Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Psykiatri och Samverkan
Andreas Falk

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-04-07

HSN 2026-0343

Svar på skrivelse från Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Centerpartiet om förslag till beslut om ytterligare förstärkningar av psykiatrin

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Miljöpartiet Socialdemokraterna och Centerpartiet att utlösa option för den upphandlade specialistpsykiatriska öppenvården i områdena Täby-Arninge samt Skärholmen. Därutöver lämnas förslag på ett antal utredningsuppdrag till hälso- och sjukvårdsdirektören.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Centerpartiet.

Förslag till beslut

Psykiatriutskottet beslutar följande:

att utlösa option på 10 procent för den upphandlade specialistpsykiatriska öppenvården i områdena Täby-Arninge

Samt att i övrigt anse skrivelsen besvarad

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Mittenkoalitionen bestående av Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Centerpartiet har i skrivelsen beskrivit utvecklingen av den specialistpsykiatriska vården. De föreslår att utvecklingen ska fortsätta genom att utlösa ytterligare option samt att fortsätta med utredning av några områden. Det lyfter fram att det behövs fortsatt utveckling av arbetssätt inom området neuropsykiatri för vuxna och barn. Det konsultativa stödet till primärvården behöver förstärkas och utvecklas.

Slutligen vill de utreda om det finns behov av ytterligare upphandlingar inom psykiatrin.

Överväganden
Optioner är en möjlighet att utöka den ursprungliga beställningen av vikter i ett upphandlat avtal. Den 20 augusti gav psykiatriutskottet i uppdrag att vid behov höja taken i de upphandlade avtalen. Psykiatriutskottet beslutade därefter den 13 november om en utökad beställning i det geografiska ansvarsområdet Barkarby-Jakobsberg med 10 procent från den 1 januari 2026.

Det gavs även i uppdrag till hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) att föra dialog om hur en ökad beställningen kan användas för att möta behoven av specialistpsykiatrisk vård hos invånarna i Järva. Psykiatriutskottet beslutade även den 11 februari 2026 om en utökad beställning med 10 procent i det geografiska området Haninge från den 1 januari 2026.

HSF har utrett frågan om att utlösa ytterligare optioner och föreslår att utlösa option på 10 procent i det geografiska området Täby-Arninge, men just nu inte för Skärholmen. Det bedöms som rimligt att utlösa option för Täby-Arninge, eftersom Prima AB som har avtalet, har en hög produktion. En option innebär en möjlighet att öka produktionen över beställning och kan bidra till förbättrad tillgänglighet. Utlösande av option utgör en mindre ekonomisk risk, eftersom den garanterade ekonomiska delen är liten och en outnyttjad option kan tas tillbaka genom beslut av HSF.

HSF bedömer att option under nuvarande förutsättningar inte bör utlösas i det geografiska området Skärholmen, eftersom produktionen fortsatt ligger under den nuvarande beställningen och att beställningen i förhållande patientantalet var stor redan från början. En utökad option kommer därför sannolikt inte i nuläget att leda till en bättre tillgänglighet och fler patientbesök. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen genomför kontinuerligt uppföljning och vid ändrade förutsättningar, kan en annan bedömning göras avseende utlösande av option.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har inlett arbete utifrån de föreslagna utredningsuppdragen om att utveckla arbetssätt inom området neuropsykiatri, förbättra det konsultativa stödet från specialistpsykiatrin samt hur specialistpsykiatrin kan stärkas genom kompletterande upphandling. Inom området neuropsykiatri pågår ett kontinuerligt

utvecklingsarbete för att förbättra den neuropsykiatriska vården för barn och unga.

Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) har i samverkan med HSF nyligen inlett utredning och utvecklingsarbete gällande neuropsykiatrisk utredning och behandling för vuxna. I det fortsatta utvecklingsarbetet är det viktigt att även involvera de privata vårdgivarna inom vuxenpsykiatrin. Både för barn och unga samt vuxna är det fortsatt fokus på utveckling av arbetssätt tillsammans med habiliteringen.

När det gäller konsultationer till primärvården är det ett uppdrag som den specialiserade psykiatrin har. Det gäller både upphandlad verksamhet och inom regionägd vård. HSF kommer fortsätta arbetet med att utreda och lämna förslag på olika modeller för konsultationer till primärvården. Inom ramen för det uppdraget inkluderas nu även att se över hur utveckling och erfarenhetsutbyte kring konsultationer mellan specialistpsykiatrin och primärvården kan stärkas.

HSF arbetar tillsammans med SLSO för att tydliggöra psykiatrins roll i strukturen för geografiskt samordnande vårdcentraler (GSA). I det arbetet ingår att utveckla psykiatrins konsultativa roll och deltagande i samordning.

I HSF arbete ingår att löpande ta ställning till behov av upphandlingar för att utveckla och komplettera vårdutbudet. När det gäller den vuxenpsykiatriska specialistvården i regionen genomförs dessutom en oberoende granskning under våren 2026 och i det uppdraget ingår att granskarna ska lämna förslag på utvecklingsområden. Granskningen kommer ge underlag till ställningstaganden kring det framtida vårdutbudet.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Christoffer Bernsköld
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-04-07